

PROFILAKTIKA INSPEKTORLARINING HUQUQBUZARLIKLARNING VIKTIMALOGIK PROFILAKTIKASI BO'YICHA FAOLIYATINING O'ZIGA XOS-XUSUSIYATLARI

**Aliyorov Isobek Ikrom
o'g'li**

311-guruh kursanti

Annotatsiya

Ushbu ilmiy maqola Viktimologiya tadqiqot sohasi sifatida qurbonlik dinamikasini tushunishga va shaxslarning jinoyat qurboniga aylanishining oldini olishga qaratilgan. Profilaktika inspektorlari jinoyat sodir etish ehtimolini kamaytirish va potentsial qurbonlarni himoya qilishga qaratilgan turli strategiya va tadbirlarni amalga oshirish orqali bu jarayonda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ushbu maqolada profilaktika inspektorlari tomonidan jinoyatlarning oldini olish bo'yicha olib borilayotgan tadbirlarning o'ziga xos xususiyatlari va ularning ishlarining xavfsiz jamoalarni yaratishga ta'siri ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Profilaktika inspektorlari, qurbonologiya, jinoyatlarning oldini olish, qurbonlik, jamoat xavfsizligi

Kirish:

Viktimologik jinoyatlarning oldini olish - bu potentsial qurbonlarning zaif tomonlarini tushunish va bartaraf etish orqali jinoyatlar sodir bo'lishini kamaytirishga qaratilgan ko'p tarmoqli yondashuv. Profilaktika inspektorlari ushbu jarayonning asosiy ishtirokchilari bo'lib, jamoat xavfsizligini oshirish uchun profilaktika choralari va tadbirlarni amalga oshirish uchun mas'uldirlar. Ushbu maqolada profilaktika inspektorlari jinoyatlarning oldini olish va shaxslarni qurbon bo'lishdan himoya qilish bo'yicha amalga oshiradigan muayyan tadbirlarni o'rganadi.

Viktimologik jinoyatlarning oldini olishda profilaktika inspektorlarining faoliyati:

1. Xavfni baholash:

Profilaktika inspektorlariga jamiyatdagi potentsial zaifliklar va tahdidlarni aniqlash uchun xavflarni baholash vazifasi yuklangan. Inspektorlar jinoyat haqidagi ma'lumotlar, ijtimoiy ko'rsatkichlar va jamoatchilik fikrini tahlil qilish orqali yuqori xavfli hududlar va maqsadli aralashuvni talab qiluvchi aholini aniqlay oladi.

2. Jamoatchilik bilan ishlash:

Profilaktika inspektorlari aholini huquqbuzarliklarning oldini olish strategiyalari to'g'risida ma'lumot berish va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlar haqida xabardorlikni oshirish bo'yicha keng ko'lamli tushuntirish ishlarini olib boradi. Ular

huquqni muhofaza qiluvchi idoralar va jamoatchilik o'rtasida muloqot va hamkorlikni rivojlantirish maqsadida seminarlar, seminarlar va jamoat tadbirlarini tashkil etadi.

Profilaktika xodimlarining jamoatchilikni targ'ib qilish borasidagi sa'y-harakatlari jamiyatlarda huquqbuzarliklarning oldini olish strategiyasi haqida ma'lumot berish va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlardan xabardorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Profilaktika xodimlari seminarlar, amaliy mashg'ulotlar va ommaviy tadbirlar tashkil etish orqali huquqni muhofaza qiluvchi organlar va jamoatchilik o'rtasida muloqot va hamkorlikni kuchaytirmoqda. Ushbu targ'ibot tadbirlari odamlarga o'zlarini va jamiyatlarini himoya qilishda faol choralar ko'rish imkoniyatini berishda muhim rol o'ynaydi. Seminarlar va seminarlar orqali profilaktika xodimlari jinoyatchilik tendentsiyalari, jinoyatchilarning umumiy faoliyat usullari va samarali oldini olish strategiyalari haqida qimmatli ma'lumotlarni taqdim etadilar. Jamiyat a'zolari bilan interaktiv mashg'ulotlarda ishtirok etish orqali ofitserlar tashvishlarni hal qilishlari, savollarga javob berishlari va shaxsiy xavfsizlik va xavfsizlikni oshirish bo'yicha amaliy maslahatlar berishlari mumkin. Profilaktika xodimlari tomonidan o'tkazilayotgan ommaviy tadbirlar huquqni muhofaza qiluvchi organlar va jamoatchilik o'rtasida o'zaro munosabatlar va ishonchni mustahkamlash uchun platforma bo'lib xizmat qilmoqda. Ushbu tadbirlar aholiga ofitserlar bilan xavf tug'dirmaydigan muhitda muloqot qilish, ijobiy munosabatlar va o'zaro tushunishni rivojlantirish uchun imkoniyatlar yaratadi. Ochiq muloqot liniyalarini yo'lga qo'yish orqali zobitlar jamiyatning o'ziga xos ehtiyojlari va tashvishlarini yaxshiroq tushunishlari mumkin, bu esa jinoyatchilikning oldini olish bo'yicha yanada maqsadli va samarali sa'y-harakatlarga olib keladi. Profilaktika xodimlari huquqbuzarliklar profilaktikasi bo'yicha aholini tushuntirish bilan bir qatorda, huquqbuzarliklarning oldini olish bo'yicha tashabbuslarni amalga oshirishda jamoatchilik ishtirokini rag'batlantirish vositasi sifatida jamoatchilik targ'ibotidan ham foydalanmoqda. Mahalla nazorati dasturlari, fuqarolar patrullari va boshqa jamoatchilik tashabbuslarini ilgari surish orqali ofitserlar aholiga o'z mahallalari xavfsizligi va xavfsizligiga faol hissa qo'shish imkoniyatini beradi. Bu egalik va mas'uliyat tuyg'usi huquqbuzarliklarning oldini olishga hamkorlikda yondashishga yordam beradi, bunda aholi huquqni muhofaza qilish organlari bilan birgalikda hamma uchun xavfsizroq muhit yaratish uchun ishlaydi. Umuman olganda, profilaktika xodimlarining jamoatchilikni targ'ib qilish borasidagi sa'y-harakatlari o'zaro ishonchni mustahkamlash, hamkorlikni rivojlantirish va huquqbuzarliklarning oldini olishda mahallalarning faol hamkorlari bo'lish imkoniyatlarini kengaytirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ta'lim, jalb qilish va jamoatchilikni jalb qilish orqali zobitlar odamlar o'zlarini va qo'shnilarini jinoiy harakatlardan himoya qilish uchun bilim va resurslar bilan jihozlangan mustahkam va xavfsiz jamoalarni yaratishi mumkin.

3. Profilaktik chora-tadbirlarni amalga oshirish:

Profilaktika inspektorlari o'zlarining xavf-xatarlarini baholash asosida jinoyatlar ehtimolini kamaytirish bo'yicha profilaktika chora-tadbirlarini ishlab chiqadilar va amalga oshiradilar. Bunga xavfsizlik tizimlarini o'rnatish, jamoat joylarida yoritishni yaxshilash va kuzatuvni kuchaytirish va jinoiy faoliyatni oldini olish uchun mahalla nazorati dasturlarini tashkil etish kiradi.

4. Jabrlanuvchilarni qo'llab-quvvatlash xizmatlari:

Profilaktika inspektorlari jinoyat qurbonlarini qo'llab-quvvatlash, jumladan, maslahat, targ'ibot va tegishli idoralarga yo'llanmalar berish xizmatlarini ko'rsatadi. Jabrlanganlarga yordam taklif qilish orqali inspektorlar qurbonlikning jismoniy, hissiy va moliyaviy ta'sirini yumshatish hamda tiklanish va chidamlilikni oshirishga qaratilgan.

5. Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik:

Profilaktika inspektorlari turli manfaatdor tomonlar, jumladan huquqni muhofaza qilish idoralari, ijtimoiy xizmatlar va jamoat tashkilotlari bilan hamkorlikda huquqbuzarliklarning oldini olish bo'yicha sa'y-harakatlarni muvofiqlashtiradi. Hamkorlikni rivojlantirish va resurslarni almashish orqali inspektorlar o'z aralashuvlarining ta'sirini kuchaytirishi va qurbonlik jinoyatlarining oldini olishga yanada yaxlit yondashuv yaratishi mumkin.

Viktimologik jinoyatlarning oldini olishda profilaktika inspektorlarining ta'siri:

Mahalla xavfsizligini ta'minlash, jinoyatlar sonini kamaytirishda profilaktika inspektorlari faoliyatining ahamiyati katta. Inspektorlar xavflarni faol ravishda aniqlash, jamoalar bilan muloqot qilish va profilaktika choralarini amalga oshirish orqali jinoiy faoliyat uchun kamroq qulay muhit yaratishga hissa qo'shadilar. Ularning jabrlanuvchilarni qo'llab-quvvatlash xizmatlariga e'tibor qaratish, shuningdek, odamlarning imkoniyatlarini kengaytirishga va qiyinchiliklarga chidamliligini oshirishga yordam beradi.

Xulosa:

Profilaktika inspektorlari qurbonlik jinoyatlarining oldini olishda muhim rol o'ynaydi, potensial qurbonlarning zaif tomonlarini kamaytirish va jamoat xavfsizligini oshirish uchun ko'p qirrali yondashuvni qo'llaydi. Inspektorlar xavflarni baholashni o'tkazish, jamoatchilik bilan aloqa qilish, profilaktika choralarini amalga oshirish, jabrlanuvchilarni qo'llab-quvvatlash xizmatlarini ko'rsatish va manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish orqali xavfsizroq va bardoshli jamoalarni yaratishga hissa qo'shadilar. Ularning faoliyati huquqbuzarliklarning oldini olishda shaxs farovonligi va xavfsizligini birinchi o'ringa qo'yadigan faol va yaxlit yondashuv muhimligini ta'kidlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirziyoev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilanbirgaquramiz. – Toshkent: «O'zbekiston» NMIU, 2017.
2. Mirziyoev SH.M. Oliy Majlisga Murojaatnomasi // Xalq so'zi. – 2017. – 23dek.
3. Mirziyoev SH.M. O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari tashkil etilganing26yilligi va Vatan himoyachilari kuni munosabati bilan bayram tabrigi // Xalq so'zi. 2018. 13yanv.
4. O'zbekiston Respublikasining Jinoyat kodeksi. Rasmiy nashr. – T.: O'zbekistonRespublikasi Adliya vazirligi, 2022.
5. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy Javobgarlik to'g'risidagi Kodeksi.Rasmiynashr.–T.: O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi, 2022.
6. O'zbekiston Respublikasining “Voyaga etmaganlar o'rtasida nazoratsizlikvahuquqbuzarliklarning profilaktikasi to'g'risida”gi 2010 yil 29 sentyabr qonun // O'zbekistonRespublikasi qonun hujjatlari to'plami.– 2010. –№ 39. –341-m.

7. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori voyaga
etmaganlar ishlari bo‘yicha komissiyalar faoliyatini